

Özellikler:

- Tane Tipi : Koçbaşı
- Bitki Gelişme Şekli : Dik
- Bitkide Dallanma Yoğunluğu : Kuvvetli
- Bakkada Tohum Sayısı : 1-2
- Tohum Rengi : Açık krem
- Tane Verimi : 240-320 kg/da
- 100 Tane Ağırlığı : 47-51 g
- Elek Ortalaması : 8,5 mm (İri)
- Su Alma İndeksi (%) : 1,18 (Çok iyi)
- Şişme İndeksi (%) : 2,56 (Çok iyi)
- Pişme Süresi : 50 dk

Hastalıklara Dayanıklılık:

- Antraknoz ve solgunluk hastalığına toleranslı

İçerik Derleme:
Muammer TEKATLI
Ziraat Yüksek Mühendisi

Dizgi ve Tasarım:
Cihan FIRAT
Ziraat Yüksek Mühendisi

Posta Yazışma Adresimiz:

Doğu Akdeniz Geçit Kuşağı
Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü-
Hacimustafa Mah. Gazi Mustafa Kemal Bulv. No:122
(Adana Yolu üzeri 5. km) Onikişubat/KAHRAMANMARAŞ

İrtibat Telefonlarımız:

Santral : 0 (344) 237 60 20
Faks : 0 (344) 237 71 96

E-Posta Adresimiz:

dagtem@tarimorman.gov.tr

DOĞU AKDENİZ GEÇİT KUŞAĞI
TARIMSAL ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ

TAGEM
AR-GE & İNOVASYON

**NOHUT
ÇEŞİTLERİMİZ**

**Kahramanmaraş
2023**

<https://arastirma.tarimorman.gov.tr/dagtem>

Yetiştiricilik Genel Bilgileri

Nohut toprak isteği yönünden çok seçici değildir. Değişik toprak tiplerinde yetişebilen bir kültür bitkisidir.

Nohut, 15 °C ve üzerinde rahatlıkla çimlenebilmektedir. Optimum çimlenme sıcaklığı 20 °C'dir. Gelişmenin erken dönemlerinde optimum sıcaklık isteği gece 21-24 °C, gündüz 29-32 °C'dir. Sıcaklığın yüksek olması bitkide yaprak sayısının artmasına, dal sayısının ise azalmasına neden olur. Düşük sıcaklık ise dallanmayı artırır. Nohut ani soğuklara hassas olmakla beraber, -10 °C'ye kadar dayanabilmektedir.

Nohut fazla nemi sevmeyen bir bitkidir. Genellikle çiçeklenme süresindeki aşırı yağışlar hassas çeşitlerde antraknoza sebep olmaktadır.

Nohut ekimi için genellikle çok iyi hazırlanmış bir toprağa ihtiyaç yoktur. Pullukla derin sürüm yapıldıktan sonra diskaro ve tırmık geçirilmesi yeterlidir.

Ülkemizde nohut yazlık ve kışık olarak ekilmektedir. Kışları ılıman geçen ve ısının -5 °C'nin altına düşmediği yerlerde aralık-ocak aylarında kışık olarak ekilebilmektedir. Kışık ekimde kışa ve antraknoza dayanıklı veya toleranslı çeşitlerin tercih edilmesi gerekir. Özellikle antraknoza hassas çeşitler, kışık ekimde çok büyük verim kayıplarına neden olmaktadır.

İyi bir ürün elde edebilmek için önerilebilecek en iyi yöntem mibzerle ekimdir. Yapılan araştırmalar 45 cm sıra arası ve 5 cm sıra üzeri mesafesi ile yapılacak bir ekimin, traktörle yabancı ot mücadelesi ve ilaçlama için en uygun ekim sıklığı olduğunu ortaya koymuştur. Ekim normu ise dekara 10-12 kg tohumdur. Ekim derinliği ise 5-6 cm'yi geçmemelidir.

Nohut, köklerinde salkım şeklinde bulunan nodozitelerdeki bakteriler aracılığı ile havanın serbest azotunu alarak toprağa vermektedir. Bu nedenle yüksek dozda bir azot uygulamasına gerek yoktur. Ekimden önce veya ekimle birlikte dekara 10 kg DAP(18-46) gübresi vererek, gübre ihtiyacını karşılamış oluruz.

Çeşitlerimiz:

Enstitümüzde 2000 yılından bu yana yetiştirme tekniği ve yeni çeşit geliştirmeye yönelik nohut ıslah araştırmaları yapılmaktadır.

Bu çerçevede 2009 yılında "Aksu", 2016 yılında "Aslanbey", 2021 yılında "Kahraman" nohut çeşitleri tescil ettirilmiş ve üreticilerimizin hizmetine sunulmuştur.

YERLİ ÜRETİM

Özellikler:

- Tane Tipi : Koçbaşı
- Bitki Gelişme Şekli : Yarı Dik
- Bitkide Dallanma Yoğunluğu : Kuvvetli
- Bakkalada Tohum Sayısı : 1-2
- Tohum Rengi : Bej
- Tane Verimi : 196 - 358 kg/da
- 100 Tane Ağırlığı : 36 - 46 g
- Elek Ortalaması : 8,1 mm
- Su Alma İndeksi (%) : 1,10
- Şişme İndeksi (%) : 2,42
- Pişme Süresi : 44-54 dk

Hastalıklara Dayanıklılık:
hastalığına toleranslı

- Antraknoz ve solgunluk

YERLİ ÜRETİM

Özellikler:

- Tane Tipi : Koçbaşı
- Bitki Gelişme Şekli : Yarı dik
- Bitkide Dallanma Yoğunluğu : Kuvvetli
- Bakkalada Tohum Sayısı : 1-2
- Tohum Rengi : Bej
- Tane Verimi : 230-300 kg/da
- 100 Tane Ağırlığı : 43-46 g
- Elek Ortalaması : 8,1 mm
- Su Alma İndeksi (%) : 0,79
- Şişme İndeksi (%) : 2,05
- Pişme Süresi : 69 dk

Hastalıklara Dayanıklılık:
hastalığına toleranslı

- Antraknoz ve solgunluk